

Simona Ficko

Murska Sobota, Slovenija

Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku

Republika Hrvatska

simona.ficko3@gmail.com

DOI: 10.18485/rit.2022.20.38.4

УДК: 316.74:2(497.4)

Originalni naučni rad

Datum prijema: 27.1.2022

RELIGIJSKA KONVERZIJA

Rezime

U okviru predmeta Uvod u sociologiju i sociologiju religije, susrećemo se sa terminom konverzija u religiji. U ovom ćemo radu govoriti i dublje ući u konverziju u religiji kao iskustvo vjernika. Kao primjer poslužiti ćemo se konverzijama apostola Pavla i Primoža Trubara, te njihovim utjecajem na društvo. U drugome dijelu rada upotrijebit ćemo empirijsku metodu istraživanja, anonimnu anketu u grupi pentakostalnih kršćana Pentakostne crkve Murska Sobota u Sloveniji. Postavili smo si pitanja: Kako su se obratili, tko im je govorio o Bogu, kakvu sliku o Bogu vjernici imaju i da li aktivno sudjeluju u crkvi.

Ključne reči: konverzija, religija, Apostol Pavle, Primož Trubar, Pentekostna crkva

1. Religija, religioznost i konverzija

Riječ religija ima više različitih definicija, značenje riječi se izvodi iz latinske riječi re-, „ligare“, tj. „ponovno povezati“. Kod poznatih osoba iz antike možemo pronaći različita objašnjenja. Cicero, riječ religija izvodi iz *relegere* - povezanost s bogovima, Augustin ju shvaća kao *reeligere* – ponovo odabrati Boga.¹ Govori o unutarnjoj povezanosti odnosa čovjeka i Boga te čovjeka sa drugim ljudima, „povezanost čovjeka sa stvarnošću koja je veća od čovjeka, sa apsolutnim i transcendentalnim, Apsolutnim, što je u kršćanstvu osobni Bog, Sveto trojstvo“.²

Kad govorimo o religioznosti želimo reći da „religioznost podrazumijeva ideju postojanja Boga. Vjerovanje u Biće, moćnije od čovjeka predstavlja početni impuls formiranja pogleda na svijet koji daje odgovore na sva bitna čovjekova pitanja. Sistem znanja o Bogu i čovjeku, prošlosti i budućnosti, životu, smrti i spasenju satkan u vjerskom učenju, koje se prenosi s generacije na generaciju i ponovno razumijeva i tumači, predstavlja kognitivni sloj religioznosti“.³

1 Potočnik Vinko in Bahavec Igor, *Sociologija religije*, skripta - interno gradivo, Teološka fakulteta, Ljubljana, Maribor 2008/2009, 11

2 Isto, 11

3 Kuburić Zorica, *Religija i psihičko zdravlje vjernika*, CEIR, Novi Sad, 2021, 58

Za religijsko konverziju ili obraćenje upotrebljava se „grčka riječ *metanoia* što znači promjenu mišljenja, svrhe i aktivnosti. Duh Sveti čini grijешnika svjesnim da vidi svoju duhovnu stvarnost s Božjeg stajališta. Duh Sveti navodi čovjeka na pokajanje, koje mora biti iskreno i istinito, što se vidi u odbacivanju grijeha. Čovjek se od grijeha vraća Bogu. U tome su vidljiva njegovo pokajanje i vjera, koja mora voditi stalnom odbacivanju grijeha. Grčka riječ za vjeru je *pistis* znači povjerenje, povjerenje u osobu ili njezinu riječ. To je osobna odanost Bogu“.⁴ To „religijsko iskustvo koje se događa u religijskoj konverziji veoma je burno i izaziva restrukturiranje ličnosti koje vodi do duhovnog sazrevanja“.⁵

2. Konverzija Savla iz Tarza

U *Evandjelju po Marku* Isus je svoje javno djelovanje započeo riječima „Isunilo se vrijeme i kraljevstvo je Božje blizu. Obratite se i vjerujte Evandjelju! (Mr 1:15)“.⁶ Obratite se „vijest koju je Krist objavljivao u Galileji sastojala se u tvrdnji da je kucnuo Božji čas, da je pristiglo vrijeme koje je čitav Stari zavjet očekivao. Božja vladavina na zemlji, predodžba koja je prorocima bila vrlo bliska, samo što nije otpočela. Ljudima je upućen poziv da se promjene u srcu i da prihvate tu vijest za koju je još Ivan pripremio put“.⁷

Konverzija apostola Pavla „A Savao, još uvijek odišući prijetnjom i ubojstvom suprot učenicima Gospodnjim, pođe k velesvećeniku² i zaista od njega pisma za sinagoge u Damasku, da sve koje nađe od ovoga Puta, muževe i žene, svezane dovede u Jeruzalem.“³ Putujući, približi se Damasku, i odjednom ga obasja svjetlost s neba.⁴ On pade na zemlju i začu glas što mu govori: „Savle, Savle, zašto me progoniš?“⁵ On upita: „Tko si, Gospodine?“ A on će: „Ja sam Isus koga ti progoniš!“⁶ Nego ustani i uđi u grad pa će ti se kazati što trebaš činiti.“⁷ A ljudi koji su s njime putovali stajahu bez riječi; glas su doduše čuli, ali vidjeli nikoga nisu.⁸ Savao ustade sa zemlje, pa, premda otvorenih očiju, nije vidio ništa. Povedoše ga za ruku i dovedoše u Damask.⁹ I tri je dana bio obnevidio, i nije jeo niti pio.¹⁰ Bijaše pak u Damasku neki učenik imenom Ananija. Njemu u viđenju reče Gospodin: „Ananija!“ A on kaza: „Evo me, Gospodine!“¹¹ A Gospodin mu reče: „Ustani i pođi u ulicu koja se zove Ravna, pa u Judinoj kući potraži Taržanina imenom

⁴ Kuzmič Franc, *Soteriologija: Sustavna teologija*, Interno građivo, Tic: Murska Sobota, 2007.

⁵ Kuburić Zorica, *Religija i psihičko zdravlje vernika*, CEIR: Novi Sad, 2021, 59

⁶ <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Evan%C4%91elje+po+Marku+1&version=HNZ-RI>, 20.11.2021.

⁷ Cole R. Alan, *Novozavjetni komentari*, Evandjelje po Marku, 69-70

Savao. Jer eno moli se¹² i u viđenju vidje čovjeka imenom Ananija gdje ulazi i polaže ruke na njega da bi progledao.¹³ A odgovori Ananija: „Gospodine, od mnogih čuh o tom čovjeku, kolika zla učini tvojim svetima u Jeruzalemu.¹⁴ I ovdje on ima ovlast od glavara svećeničkih da sveže sve koji prizivlju tvoje ime.“¹⁵ A Gospodin mu reče: „Pođi, jer je on moje izabrano sredstvo da ponese ime moje pred narode i kraljeve i sinove Izraelove.¹⁶ Jer ja ću mu pokazati koliko mu treba pretrpjeti za moje ime.“¹⁷ Onda Ananija ode i uđe u kuću te, položivši ruke na njega, reče: „Savle, brate, poslao me Gospodin, Isus koji ti se ukaza na putu kojim si dolazio, da progledaš i ispuniš se Duhom Svetim.“¹⁸ I odmah mu s očiju njegovih spade nešto kao ljsuske, i on progleda. Potom ustade i bi kršten¹⁹ te se, uzevši hranu, okrijepi (Dj 9,1-9).⁸

Kad govorimo o konverziji u religiji potrebno je reći da „kršćanstvo u svojoj osnovi nije filozofija religije, način života ili skup vjerovanja i običaja. Ono je Osoba, i doživljaj spasenja je doživljaj osobe našeg Gospodina i Spasitelja Isusa Krista - ne doživljaj Njegovog dara ili jednog dijela Njega samoga. On ne može biti razdijeljen u sebi, niti odvojen od svog spasenja. Misterij doktrine o našoj identifikaciji s Kristom po vjeri koja vodi k iskustvu, žalostno je zanemarivan u kršćanskom svijetu. Posljedica je anemično kršćanstvo koje nema život, svetost niti svrhu“.⁹ Obračenje je Božji plan „Božje spasenje je ukorijenjeno u vječnosti, a ustvareno u vremenu. Vječnost sa svojom duhovnom slavom, puninom i blagoslovima prodire u vrijeme i čovječanstvo. Spasenje za čovjeka je sada ovdje. Bog u Kristu Isusu i kroz Svetoga Duha ulazi u život čovjeka. On ulazi u mene“.¹⁰ Na taj način „Hristovim Evandeljem Bog stvara jedinstvenu platformu doživljaja konverzije, duhovnog uskrsavanja ličnosti i njenog okretanja ka Licu Božijem. Stvara takvu platformu koja zadovoljava sve svetopisamske teološko-antropološke zahteve, i Božije i ljudske, jer, s jedne strane, ne zahtijeva nedoslednost izražavanja Božijih atributa (Hristos je na krstu ispunio i Božiju pravdu i Božiju ljubav), i s druge strane, ne zahtijeva od ljudskog bića nešto što on ili ona ne može učiniti“.¹¹ Konverzija se odnosi na doživljaj Božijeg poziva i ljudskog odaziva, je iskustvo okretanja Bogu, i odnosi se na sveukupni ovozemaljski život.¹² Otkrićenje Isusa Krista „ova Božanska objava, koliko god i da ima ovu kognitivnu dimenziju, ipak nije bila prvenstveno zasnovana na relaciji apstraktnih ideja i teo-

8 Hrvatski Novi Zavjet, Rijeka, 2001.

9 Peters W. Georg, *Biblijska Teologija Misija*, EBI-Hrvatska: Zagreb, 1966, 65-66

10 Isto, 63

11 Popadić Dimitrije, Svetopisamski parametri konverzije s osvrtom na konverziju svetoga apostola Pavla, *Konverzija i kontekst*, CEIR, Novi Sad, 2009, 125

12 Isto, 130

loških misli, već upravo na relaciji međuodnosa: 'Savle, Savle, zašto me goniš?'“ (Dela 9: 4b). U suštini, središte ovoga međusukoba je upravo u tome ko je Koga ovde progonio (Vidi: Pis, 1999: 40, 41). Ovom snažnom, milostivom konfrontacijom, Uskrslu Spasitelj je otvorio oči Savlu da vidi da on zapravo nije deo naroda Božijega i da je neprijatelj Božiji, jer progona istinsku djecu Božiju! (Suvereni Učitelj je čak i tjelesnim oslepljenjem pedagoški naglasio intenzitet ovog duhovnog prosvetljenja). Znači, horizontalni odnosi su neposredno povezani s vertikalnim odnosom, i u povratnom smislu, vertikalni odnos određuje horizontalne odnose i u njima se očituje.¹³ To što se desilo apostolu Pavlu „događaj konverzije Svetoga Apostola Pavla na putu za Damask“ (Dela 9), ne samo da je dramatično preokrenuo religijsku stranputicu fanatičnog farizeja iz Tarza, nego je i urodio epohalnim promenama teoloških, misioloških i eklesioloških paradigmi Svetoga Apostola Pavla. „Sam Pavle je insistirao, da ono što mu se dogodilo na domak Damasku, nije bilo ništa drugo već da mu se objavio uskrslu, proslavljeni Isus, i on tu objavu klasificira sa ostalim pojavljivanjima Isusa u periodu od četrdeset dana (1 Kor 15, 8) (Led, 1975: 367)“.¹⁴ Savao, koji je odobravao ubojstvo Stjepana, progona je Crkvu u Jeruzalemu, provaljivao u kuće, zatvarao muškarce i žene, nakon susreta sa uskrslim Gospodinom Isusom Kristom radikalno se promijenio. „Nekoliko dana proboravio je sa učenicima u Damasku. I odmah u sinagogama stade propovijedati Isusa „On je Sin Božji““. Svi koji su ga slušali bijahu zapanjeni i govorahu „Nije li ovo onaj koji je u Jeruzalemu zatirao one koji prizivahu to ime, i koji je ovamo došao radi toga da ih svezane odvede pred glavaru svećeničke“? Savao pak postajase sve silniji i zbnunjivase Židove, stanovnike Damaska, dokazujući: „On je Krist“ (Dj 9, 19-22).¹⁵ Obraćanje je vidljivo u životu „naša vjera, poslušnost, ljubav i povjerenje u Boga, pravi plodovi naše konverzije, vide se tek u načinu na koji reagiramo i na koji se orientiramo u nevoljama i načinu na koji se ponašamo prema neprijateljima, i objektivnim, stvarnim neprijateljima, i subjektivno doživljenim neprijateljima. Ja nisam ja bez Njega i mojih, dakle, i bez Njega, Stvoritelja, i bez mojih, sustvorenja, i to kakvih – takvih!“ (Vidi: Berđajev, 2001: 219). Svetom Apostolu Pavlu, Božijem izabranom sudu, ova integracija je Bogom dana, i on je dobio novinu uma, novinu srca i novi životni zadatak i smisao. „Ako je ko u Hristu – novo je stvorenje; staro je prošlo, vidi, postalo je novo“ (2Kor 5,17).¹⁶ Iz svega toga što se dogodilo Savlu na

¹³ Isto, 127

¹⁴ Isto, 125-126

¹⁵ <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Djela%20apostolska+9&version=HNZ-RI>, 24.1.2022.

¹⁶ Popadić Dimitrije, nav. delo, 126-127

putu u Damask očito je „Sveti Apostol Pavle je doživeo konverziju u ovom značenju *metanoie*. Stoga, ljepota i dubina Bogom-promijenjenog srca i Bogom-promijenjenog uma Svetoga Apostola Pavla, dolazi do svoga pravog izražaja tek u kontrastu sa srcem i umom farizeja Savla iz Tarsa, koje je bilo „ispunjeno pretnjom i ubistvom protiv Gospodnjih učenika“ (Dela 9, 1), sa tim i takvim srcem koje je, i pored sve brilijantnosti uma i vjerske revnosti, ipak upalo u zamku religijske stranputice jer je dozvolilo sebi da odobri ubojstvo u ime Onoga koji je rekao: „Ne ubij“! (Vidi: Ānel, 2005: 83-84).¹⁷ Što se dogodilo Pavlu „što je promijenilo apostola Pavla od progonitelja Krista Isusa i sljedbenika tradicije u slugu Isusa Krista? To je bila Božja volja. Za Pavla se izvor svakog ljudskog spase-nja nalazi u mislima i ljubeznim Božjim naumima, to mu je uvijek glavna uzdanica i nada. Unatoč tome nikad ne poriče stvarnost davanja odgovora na čije je čovjek pozvan. Pred Herodom Agripom spominje ovu prigodu Božanske objave i odmah dodaje: 'Nisam bio neposlušan nebeskom videnju' (Dj 26:19)“.¹⁸ Pavao koji je prije progonio Krista, sada „sam sebe naziva sluga Isusa Hrista, pozvan za apostola“ (Rim1). Riječ prevedena sa „sluga“ prijevod je grčkog izraza *doulos* „rob“, Pavao je sada u potpunosti na raspolaganju svom Gospodaru. Odvojen za službu Evanđelja, i to davno prije obraćenja. Sve one bogate i raznovrsne darove Pavlova nasljeđa (židovskog, grčkog i rimskog) i njegova odgoja, predodredio je Bog, imajući u vidu njegovu apostolsku službu. Sam Gospodin je Ananiji rekao za Pavla „Pođi, jer je on moje izabrano sredstvo da ponese ime moje pred narode i kraljeve i sinove Izraelove“ (Dj 9:15).¹⁹

3. Primož Trubar

Reformacija koja je započeta u 16. stoljeću sa Martinom Lutherom u Njemačkoj, proširila se po čitavoj Europi. Godine 1521, na saslušanju u Wormsu, Martin Luther izrekao je slijedeće: „Opozvati ne mogu ništa, niti želim, jer nije dobro ako čovjek radi protiv svoje savjesti. Tu stojim, ne mogu drugačije. Tako mi Bog pomogni!“.²⁰ Sa svojim je nastupom aktivirao lavine i dao zagon, snagu već dugo godina tlačenom reformacijskome pokretu.²⁰ Sa reformacijom, „sa novim pogledom na Boga, život i vjeru, nastala je nova Crkva. Sa reformacijom, re-

17 Popadić Dimitrije, nav. delo, 126

18 Cole R. Alan, *Novozavjetni komentari Poslanica Galačanima*, Logos, Daruvar, 1997, 50

19 Bruce F. F., *Novozavjetni komentari, Poslanica Rimljanima*, Logos, Daruvar, 1997, 65.

20 Erniša Geza, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstatu*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISSN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022, 15

nesansom, humanizmom i oduzimanjem vjerskog monopola jednoj crkvi, započeo je europski novi vijek. U taj događaj uključili su se i Slovenci²¹. Najviše zasluga među reformatorima u Sloveniji ima Primož Trubar. Bio je „slovenski protestantski reformator, uveo je reformaciju, bio ustanovitelj i prvi nadzornik protestantske crkve Vojvodine Kranjske“.²² Slovenski reformator Primož Trubar, od tradicionalnog kršćanstva koje se sve više odaljavalo od Kristusa i riječi Njegove, vratio se ka izvoru riječi Božje, natrag Kristu. Trudio se „tada važeće razumijevanje kršćanstva, naročito crkvenu praksu, temeljito istraži te htio zasnovati novo na evanđelju te Svetome pismu. Dao nam je prvu tiskanu knjigu te nas imenovao Slovenci, organizirao je slovensku Crkvu, zajedno sa suradnicima osnovao i prvu javnu knjižnicu te na noge digao slovensko školstvo“.²³ Slovenci, „slovenski narod je pridobio sa protestantizmom, Primožom Trubarom, Jurijom Dalmatinom, Štefanom Kuzmičom te mnogim drugim evangeličkim svećenicima i reformatorima avtohtone vjere, religije, crkve, egzistencije, u kojoj 'slovenskost' nije bila u ničemu manje vrijedna“.²⁴ Primož Trubar, Jurij Dalmatin... „rad slovenskih protestanata položio je temelj slovenskoj kulturi te slovenskome književnom jeziku. Taj rad započeo je Primož Trubar (1508-86), koji je godine 1550. u Njemačkoj izdao prve dvije knjige na slovenskom jeziku, Abecednik i Katekizem, a vrh toga predstavlja prijevod Svetoga pisma Jurija Dalmatina (1546-89). U manje od pola stoljeća, slovenski su protestanti izdali približno 50 štampanih knjiga, ustanovili u šestdeset godina 16. stoljeća prvu tiskaru na slovenskome tlu; u svome radu na organizaciji protestantskog školstva, rade u tom periodu i na uspostavi opće osnovne škole na slovenskom jeziku za najniži nivo (1. djelomice i 2. razred osnovne škole). Iako je glavna namjera svih tih djelatnosti bila organizacija protestantske crkve i škole, to je djelovanje otvorilo put razvoju slovenske kulture te povezalo slovenski narod sa zajedničkim književnim jezikom“.²⁵ Slovenci su dobili zapisanu Božju riječ na materinom jeziku. „Trubarov prijevod Novog zavjeta (1557/58) i Dalmatinov prijevod cijelog Svetoga pisma su u svakom pogledu izvanredna djela. Već u svome vremenu značila su: čvrstoću te stalnost slovenske protestantske teologije, sa temeljima na Formuli concordiae i na augsburškoj vjeroispovijesti, i konačno konstituiranje slovenske književne norme u 16.

21 Isto

22 https://en.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar, 24.1. 2022.

23 Žakelj Viktor, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISSN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.01.2022, 6

24 Erniša Geza, nav. delo, 16

25 *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1976, 389

stoljeću“.²⁶ Reformacijski je pokret prouzrokovao da „u toj novoj vjeri bude važan pojedinac, svaki za sebe postaje odgovoran pred Bogom i pred zajednicom, za svoj rad, za svoje zdravlje, za svoje školovanje i svoju naobrazbu, za iskorištavanje talenata“.²⁷ Reformacija, „reformatorsko protivljenje hierarhičnosti Crkve nije prouzročilo samo demokratizaciju vjerske zajednice nego je zapalilo demokratizaciju društva općenito. U Lutheru te kod njegovih sljedbenika ima korjenje moderni individualizam, koji za svakog čovjeka zahtijeva više osobne slobode i više prava pojedinca u njegovom odnosu do institucija. Ovdje se ne radi samo o više slobode i više prava nego i za veću odgovornost, koju ta sloboda donosi sa sobom. Reformatori su pokraj autonomije različitih područja društvenog života na sam vrh vrijednosti stavili radnu etiku i etiku zanimanja“.²⁸ „Najviše zasluga u Sloveniji među reformatorima pripada Primožu Trubaru. Važnost rada Primoža Trubara kaže se i u tome da je UNESCO uvrstio Trubara na popis godišnjica. UNESCO stavlja na svoj popis godišnjica jedino osobe i događaje koji imaju šire međunarodno značenje, kao i one koji su zaslužni za uvođenje vrijednosti i ideala kao što su i u njegovom programu. Da su Trubara uvrstili na UNESCO popis je visoko priznanje tako Primožu Trubaru kao i za Sloveniju, i to veliko priznanje njegovog širokog povijesnog značenja“.²⁹

4. Pentekostna crkva

Crkva je Božja ideja. U Matejevom evanđelju 16,18 Isus kaže, da će on sam sagraditi svoju Crkvu, koju vrata pakla neće pobijediti. Crkva je nova zajednica na novo rođenih kršćana. Rođena je kroz Kristovu muku, smrt i uskrs. Ustanovio ju je Isus Krist. Nastala je na Pentekost. Prva crkva, koja je nastala na Pentekost, uz izlivanje Duha Svetoga na apostole i prve Kršćane u Jeruzalemu, se proširila. Bila je jedina na svijetu, svemirska i apostolska crkva. Iz Jeruzalema širila se i proširila po čitavome svijetu. Crkva je rasla, utvrđivala se i stalno se proširivala u prvim stoljećima, za vrijeme progona kršćana te kasnije, kad je postala slobodna. Opću katoličku crkvu su po raskolu crkve, nakon velikog raskola u 11. stoljeću i

²⁶ Glavan Mihael, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISSN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022, 10

²⁷ Žekš Boštjan, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISSN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022, 9

²⁸ Anžej Darko, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISSN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022, 18

²⁹ Žakelj Viktor, nav. delo, 5

nakon velikog zapadnog raskola u 16. stoljeću, opću katoličku crkvu- ime „katolički“, njezine pripadnike, koji su ostali vezani sa rimskim papom, postepeno počeli nazivati „katolički kršćani“.³⁰ Pentekostalci su među najbitnijim pokretima 20. stoljeća „okružuju različite kršćanske zajednice, koje su se počele pojavljivati na različitim krajevima Amerike i Europe baš na početku 19. stoljeća“.³¹ Svoje korijene imaju u prvome Pentekostu, kada je bilo izliće Duha Svetoga na apostole te prve Kršćane, kad je bila rođena prva crkva.³² „Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu.² I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili.³ I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih.⁴ Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti“.³³ Prijelomni trenutak „najvažniji događaj u stvaranju pentekostalnog pokreta zbio se u ulici Azusa u Los Angelesu 1906. godine, kada je W. J. Seymour započeo trogodišnju vjersku obnovu. Kao plod te obnove 1915. godine nastat će najbrojnija i najuočljivija pentekostalna skupina pod nazivom 'Božja skupština' ili 'Assembly of God'“.³⁴

Pentekostalce stavljamo među fundamentaliste, oni vjeruju da:

- Je Bog nepogrešivo nadahnuo Sveto Pismo
- Je Isus bezgriješan i vječni Sin Božji
- Su ljudi po naravi griješni i da dobivaju spašeni isključivo supstitucijskom smrću Isusa Krista
- Je Isus uskrnuo tijelom
- Će se Krist uskoro vratiti
- Čovjek se treba krstiti uranjanjem u vodu nakon javnog ispovijedanja Krista kao Spasitelja i Gospodina.³⁵

Obredi koje imaju su „obred Krštenja i Gospodnja večera. Okupljenim vjericima djeli se kruh i vino. Obred prinošenja djece, obred vjenčanja i obred pokopa mrtvih“.³⁶ U središtu njihovog vjerovanja je Isus Krist, „pentekostalci smatraju da su se svojim naukom i životom približili apostolskom razdoblju prvobitne Crkve. Oni tvrde da prihvaćaju sve obavljene kršćanske istine, a naglašavanje duhovnih darova samo je normalna reakcija na zapostavljenu i zaboravljenu istinu o Duhu Svetome. U središtu pentekostalne nauka nije, kako mnogi misle „kr-

30 Stanko Janežič, *Ekumenizam*, Maribor, 2003, 35-36

31 Isto, 114

32 Miz Roman, *Uvod u teologiju ekumenizma*, Veternik, 2001, 302

33 <https://biblija.ks.hr/djela-apostolska/2>, 21.1. 2022.

34 Miz Roman, nav. delo, 302

35 Isto, 302

36 Isto, 302

štenje u Duhu“ i glasolalija, već sam Krist. Zato je pentekostalno vjerovanje kristolocentrično a ne pneumaticentrično. Pentekostalizam je podsjetio svijet da postoji i Treća Božanska osoba“. ³⁷ Pentekostni pokreti šire se i u tradicionalne Crkve i nisu samo dio pokreta Pentekostnih crkava. „Ušao je i u mnoge tradicionalne Crkve, koje tu pojavu nazivaju *karizmatском obnovom*. Naglasci su tipično pentekostni: unutarnji doživljaj Duha Svetoga, dar jezika, dar ozdravljivanja, osjećaj bliske povezanosti među pripadnicima zajednice i emocionalno zadovoljstvo kao posljedica življenja vjere. Energija što ju daje Sveti Duh očituje se u zanosu i misionarskom djelovanju kako u zemlji tako i izvan nje“. ³⁸ Vjernici „pentekostalci ljudi su molitve i razmatranja. Oni su ljubitelji Biblije, koju rado čitaju. Vjera im je duboka. Prožeti su duhom međusobne ljubavi i solidarnosti. U našem materijaliziranom svijetu oni su dokaz da još uvijek postoje duhovne vrijednosti, kojima se čovjek može radovati. Zato i usprkos svim prigovorima, pentekostalci nam mogu u mnogočemu biti uzor“. ³⁹

4.1 Pentekostni pokret u Sloveniji

Pentekostni pokret u Sloveniji počeo je godine 1933. u Veščici kraj Murske Sobotice te se je kasnije proširio po Prekmurju u Sloveniji.

Povijest pentekostnog pokreta po Mihaelu Kuzmiču: U Veščici, selu blizu Murske Sobotice glavna stanovništva bila je evangeličke vjeroispovijesti. Mihael Kuzmič piše o misionaru iz Amerike, Ernestu W. Mihoku te njegovoj supruzi, Bog ih je upotrijebio za početak pentekostnog pokreta u Sloveniji. Mihael Kuzmič ustanovio je: „Potvrdilo se u povijesti kršćanstva potvrđeno pravilo: Bog u svome vremenu čuje molitve i upotrijebi svog odabranog čovjeka za duhovno probuđenje“. ⁴⁰ Supružnici Mihok samo su tri puta posjetili Prekmurje. „Prva posjeta od 30. kolovoza 1933. g. do 13. travnja 1934. g., druga posjeta od 15. srpnja 1935. g. do 17. kolovoza 1935. g. i treća posjeta od 9. siječnja 1936. g. do 18. travnja 1936. g.“. ⁴¹ Jožef Novak u čijoj su se kuhinji družili i Janez Vratarič, koji su se po svjedočenju E. W. Mihoka obratili, širili su Božju riječ po selima u Prekmurju. Tako je započeo Pentekostni pokret u Novakovoj kuhinji, u Veščici, koja je postala duhovno središte obraćenih kršćana. Njihovi su susreti bili blago-

³⁷ Isto, 302

³⁸ Isto, 302

³⁹ Isto, 302

⁴⁰ Kuzmič Mihael, *Prvih sedem let*, Binkoštno gibanje v Sloveniji v letih 1933-1941, 2003, 40-41

⁴¹ Isto, 40-41

slovljeni, glas o njima širio se brzo i dolazilo je sve više posjetitelja. Ovi događaji u zapisima o počecima pentakostnog pokreta u Sloveniji, zauzimaju posebno mjesto.⁴²

Sa pastorom Pentekostne crkve u Veščici, Mitjom Škaličom, koji je istovremeno i tajnik EBC (Evangelijske binkoštna crkve) u Sloveniji, odradila sam intervju o počecima pentekostnog pokreta u Sloveniji. Naročito me je interesiralo sve o prvim susretima u Novakovoj kuhinji, tko je bio Novak, kako je nastala crkva u Veščici.

Pastor Mitja Škalič:

Skupljati su se počeli u Novakovoj kući. Supružnici Mihok došli su iz Amerike u posjetu svojoj rodbini. Ernest W. Mihok bio je rodom Mađar, njegova je supruga bila iz sela Veščica. U Americi su se obratili, i kada su godine 1933. došli u posjetu rođacima, ti im rođaci nisu mogli dati mjesto za prespavati, jer nije bilo dovoljno mjesta. Novakovi su bili u to vrijeme veliki poljoprivrednici, imali su i veću kuću i u svemu tome je bila i velika Novakova kuhinja, primjeren prostor za skupljanje. I tako su supružnici Mihok kod obitelji Novak dobili u najam sobu. Kad su stanovali kod Novaka, govorili su tamo evanđelje te se obitelj Novak obratila prva. Obraćeni vjernici dolazili su većim dijelom iz tradicionalne evangeličke crkve, bilo je malo katolika. To se događalo godine 1933. te su godine 1935. ustanovili da se u Novakovoj kuhinji više ne mogu sastajati, jer je to bilo prenaporno za obitelj Novak. Odlučili su sagraditi novi prostor, jer za novogradnju nije postojala dozvola. Zakoni tog doba to nisu dozvoljavali. Novak je prerađio prednji dio kuće u molitveni dio, a sobe za obitelj napravili su iznad molitvene prostorije. Kod sadašnje zgrade Pentekostne crkve u Veščici je glavna Novakova kuća ostala i još uvijek se može posjetiti i vidjeti Novakova kuhinja. Prvi pentekostni vjernici u Veščici imali su i protivnike i neki od njih su dolazili sa lošim namjerama, ali su se kod slušanja Božje riječi i molitve i oni obratili. Polako se je iz tog pokreta razvila Crkva u Veščici a pošto su vjernici iz Veščice imali rodbinu po čitavom Prekmurju, počeli su i njima govoriti evanđelje. Novakova supruga je bila iz sela Šulinec (selo prije Ženavalja) i tamo se je osnovala druga pentekostna crkva u Sloveniji, koja je sada u Ženavljama. Prvi pastor Pentekostne crkve bio je Jože Novak u Pentekostnoj crkvi u Veščici i u nekom razdoblju vodio je čitav Pentekostni savez Jugoslavije⁴³.

42 Isto, 41

43 Škalič Mitja, pastor, tajnik EBC, Intervju, 24.1.2022, 9:30

„Sa podjelom crkve u Veščici puno kasnije, nakon drugog svjetskoga rata, bila je osnovana Pentekostna crkva u Murskoj Soboti“.⁴⁴

Danas u Sloveniji postoji četrnaest pentekostnih crkava:

Pentekostna crkva Veščica

Pentekostna crkva Ženavlje

Pentekostna crkva Fokovci

Pentekostna crkva Nuskova

Pentekostna crkva Vadarci

Pentekostna crkva Center Ljubljana

Pentekostna crkva „Emanuel“

Evangeljska pentekostna crkva „Izvir“ Ptuj

Evangeljska crkva „Dobrega pastirja“ Novo Mesto

Evangeljska crkva Bled

Evangeljska crkva Koper-Izola

Evangeljska crkva Kranj

Pentekostna crkva „Hiša molitve“ Zgornja Ložnica

Pentekostna crkva Murska Sobota⁴⁵

4.2 Stanovništvo prema vjeri i tipu naselja, Slovenija, popisi stanovništva 1991. i 2002.

Vjeroispovest	Zajedno		Gradska naselja		Negradska naselja	
	1991 ¹⁾	2002	1991 ¹⁾	2002	1991 ¹⁾	2002
ZAJEDNO	1913355	1964036	971502	997772	941853	966264
Katolička	1369873	1135626	578541	467566	791332	668060
Evangelička	14101	14736	2557	3747	11544	10989
Druge proteštantske	1890	1399	1110	673	780	726
Pravoslavna	46320	45908	40518	39881	5802	6027
Druge kršćanske	2410	1877	1537	1201	873	676
Islamska	29361	47488	25951	41305	3410	6183
Jevrejska	199	99	117	63	82	36
Orientalске	478	1026	282	777	196	249
Druge vjeroispovesti	269	558	191	394	78	164
Agnoštiki	...	271	...	211	...	60

44 Škalič Mitja, pastor, tajnik EBC, Intervju, 24.1.2022.

45 Škalič Mitja, pastor, tajnik EBC, Intervju, 24.1.2022.

Vjeroispovest	Zajedno		Gradska naselja		Negradska naselja	
	1991 ¹⁾	2002	1991 ¹⁾	2002	1991 ¹⁾	2002
Je vjernik, ali ne pripada ni jednoj vjeroispovesti	3929	68714	2504	44638	1425	24076
Nije vjernik, ateist	84656	199264	69164	147941	15492	51323
Nije želeo odgovoriti	81302	307973	51465	171604	29837	136369
Nepoznato	278567	139097	197565	77771	81002	61326
Strukturni deleži (%)						
ZAJEDNO	100	100	100	100	100	100
Katolička	71,6	57,8	59,6	46,9	84,0	69,1
Evangelika	0,7	0,8	0,3	0,4	1,2	1,1
Druge proteštantske	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Pravoslavna	2,4	2,3	4,2	4,0	0,6	0,6
Druge kršćanske	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Islamska	1,5	2,4	2,7	4,1	0,4	0,6
Jevrejska	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Orientalne	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Druge vjeroispovesti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Agnoštki	...	0,0	...	0,0	...	0,0
Je vjernik, ali ne pripada ni jednoj vjeroispovesti	0,2	3,5	0,3	4,5	0,2	2,5
Nije vjernik, ateist	4,4	10,1	7,1	14,8	1,6	5,3
Nije želeo odgovoriti	4,2	15,7	5,3	17,2	3,2	14,1
Nepoznato	14,6	7,1	20,3	7,8	8,6	6,3

1) Podaci preračunati prema metodologiji Popisa 2002

U Sloveniji, prema međunarodnom istraživanju iz 2017 „istraživanje Win Gallup Internationala pokazuje da je Slovenija s 41 posto vjernika znatno ispod svjetskog prosjeka od 62 posto, a s 28 posto znatno iznad devet posto prosjeka ateista“.⁴⁶

4.3. Pentekostna crkva Murski Sobota-anketa

U Pentekostnoj crkvi Murska Sobota proveli smo anketu među članovima Pentekostne crkve Murska Sobota. Postavili smo si pitanja: Kako su se obratili,

⁴⁶ <https://www.rtvlo.si/slovenija/v-sloveniji-po-mednarodni-raziskavi-manj-verujocih-in-vec-ateistov-kot-po-svetu/419671>, 26.1.2022.

tko im je govorio o Bogu, kakvu sliku o Bogu vjernici imaju i da li aktivno sudjeluju u crkvi.

Anketom je obuhvaćeno 66 ispitanika a rezultati ankete pokazali su da:

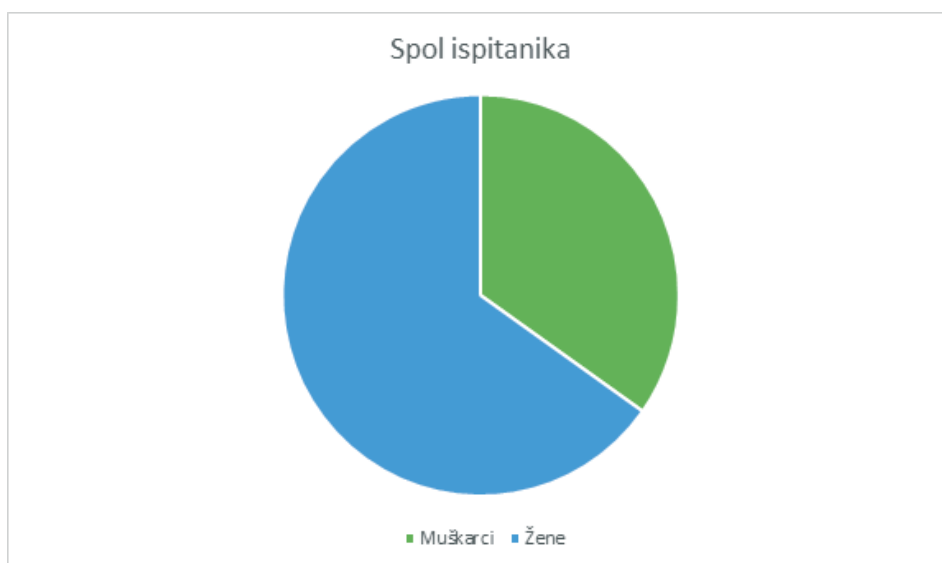
Odnos između muškaraca i žena

Veći dio ispitanika su žene, a u crkvi je više žena nego muškaraca.

Tablica 1: Ispitanici prema spolu

Spol	Št.	%
Žene	43	65,2
Muškarci	23	34,8
Zajedno	66	100

Graf 1: Ispitanici prema spolu

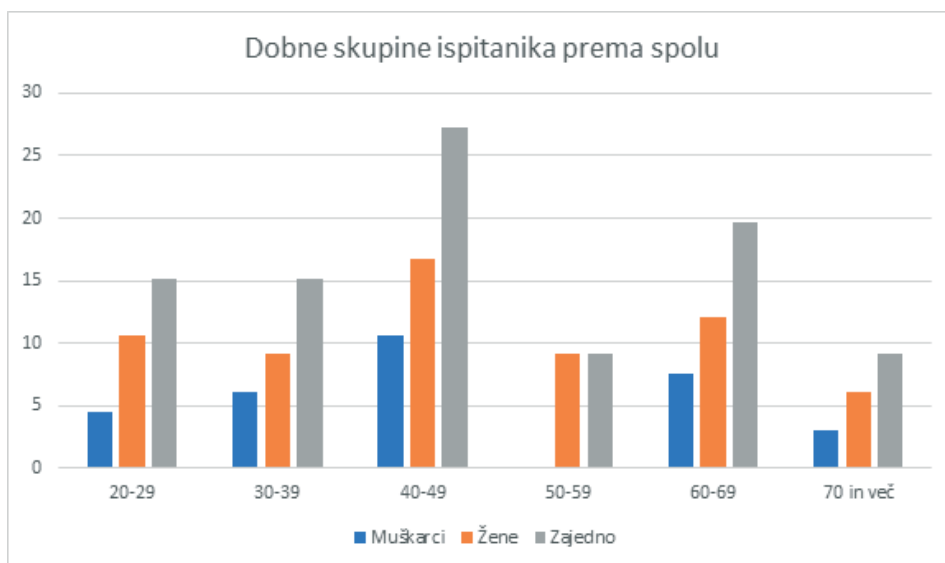
Dobne skupine ispitanika prema spolu i ukupno

Ukupna prosječna starost ispitanika je 42,2 godina. Ukupna prosječna dob žena (42,8 godina), koje su ispunile upitnik nešto je viša od prosječne dobi muškaraca (41,2 godine). Najmanji broj ispitanika je u dobnoj skupini od 50 do 59 godina (9,1%) te starijih od 70 godina (9,1%).

Tablica 2: Ispitanici prema spolu i dobne skupine

Dobna skupina	Muškarci	%	Žene	%	Zajedno	%
20-29	3	4,5	7	10,6	10	15,2
30-39	4	6,1	6	9,1	10	15,2
40-49	7	10,6	11	16,7	18	27,3
50-59	0	0,0	6	9,1	6	9,1
60-69	5	7,6	8	12,1	13	19,7
70 in veĉ	2	3,0	4	6,1	6	9,1
Ni podatka	2	3,0	1	1,5	3	4,5
Zajedno	23	34,8	43	65,2	66	100,0

Graf 2: Dobne skupine ispitanika prema spolu i ukupno

Aktivnosti u kojima ispitanici sudjeluju u Crkvi

Ispitanici su imali priliku odabrati nekoliko odgovora.

Većina ispitanih žena sudjeluje u evangelizaciji (25,6%), prijem posjetitelja (23,3%), u gostiteljstvo (23,3%) i u radu sa ženama (20,9%). Među ispitanim muškarcima većina njih sudjeluje u slavljeničkoj skupini (26,1%), multimediji (21,7%) i u primanju posjetitelja (21,7%).

Među svim ispitanicima zajedno, većina njih sudjeluje u slavljeničkoj skupini i u dočeku posjetitelja, najmanje ispitanika bilo je onih koji se bave čišće-

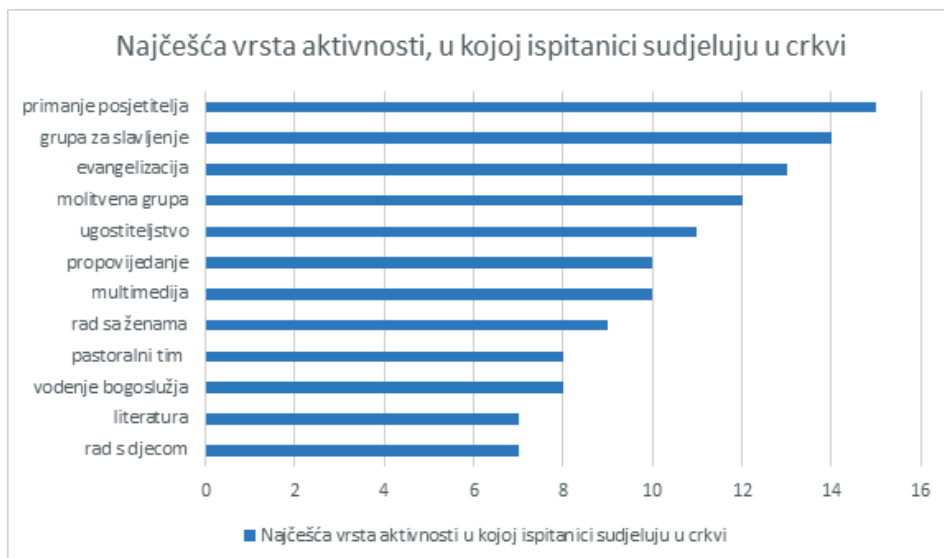
njem (4,5%), u odboru (4,5%) i pastoralni tim (4,5%), poslovi održavanja (4,5%), finance (4,3%), izrada grafika (4,3%) i u dekoraciji (1,5%).

Među ispitanicima su i oni koji trenutno ne sudjeluju ni u jednoj od aktivnosti 19, predstavlja gotovo trećinu svih ispitanika (28,8%). Od tih 19 je 12 ispitanika to je 63,2% napisali da bi htjeli sudjelovati u nekoj aktivnosti, 2 su napisali da po potrebi sudjeluju u aktivnostima crkve.

Tablica 3: Aktivnosti u kojima ispitanici sudjeluju u crkvi, prema spolu i zajedno

Aktivnost	Muškarci	%	Žene	%	Zajedno	%
čišćenje	1	4,3	2	4,7	3	4,5
dekoracija	0	0	1	2,3	1	1,5
rad s djecom	0	0	7	16,3	7	10,6
rad s tinejdžerima	2	8,7	2	4,7	4	6,1
rad s mladima	1	4,3	4	9,3	5	7,6
Rad s ženama	0		9	20,9	9	13,6
evangelizacija	2	8,7	11	25,6	13	19,7
finance	1	4,3	0	0	1	4,3
izrada grafike	1	4,3	0	0	1	4,3
literatura	2	8,7	5	11,6	7	10,6
molitvena grupa	4	17,4	8	18,6	12	18,2
multimedija	5	21,7	5	11,6	10	15,2
posjećujući ljude	1	4,3	4	9,3	5	7,6
odbor	1	4,3	2	4,7	3	4,5
pastoralni tim	4	17,4	4	9,3	8	12,1
ugostiteljstvo	1	4,3	10	23,3	11	16,7
prevođenje	2	8,7	2	4,7	4	6,1
propovijedanje	3	13,0	7	16,3	10	15,2
slavljenička grupa	6	26,1	8	18,6	14	21,2
Primanje posjetitelja	5	21,7	10	23,3	15	22,7
vodenje bogoslužja	3	13,0	5	11,6	8	12,1
Održavajuća djela	3	13,0	0	0	3	4,5

Graf 3: Najčešća vrsta aktivnosti u kojoj ispitanici sudjeluju u crkvi

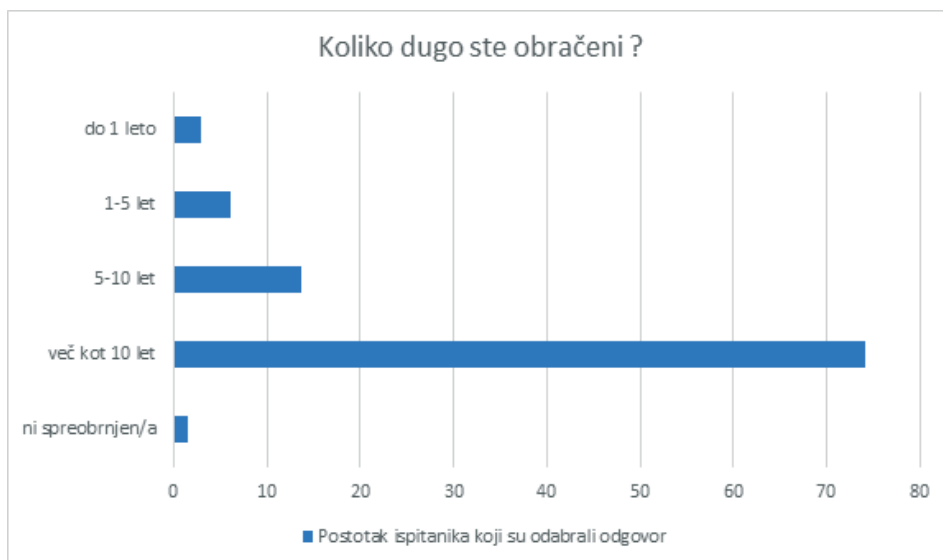
Konverzija

Tablica 4: Broj ispitanika prema vremenu konverzije

Vreme konverzije	Število	%
do 1 leta	2	3
1-5 let	4	6,1
5-10 let	9	13,6
Več kot 10 let	49	74,2
Nisam obračen/a	1	1,5
Nema podatka 47	1	1,5
Zajedno	66	100

47 Ispitanici, koji nisu odgovorili na pitanje.

Graf 4: Broj ispitanika prema vremenu konverzije

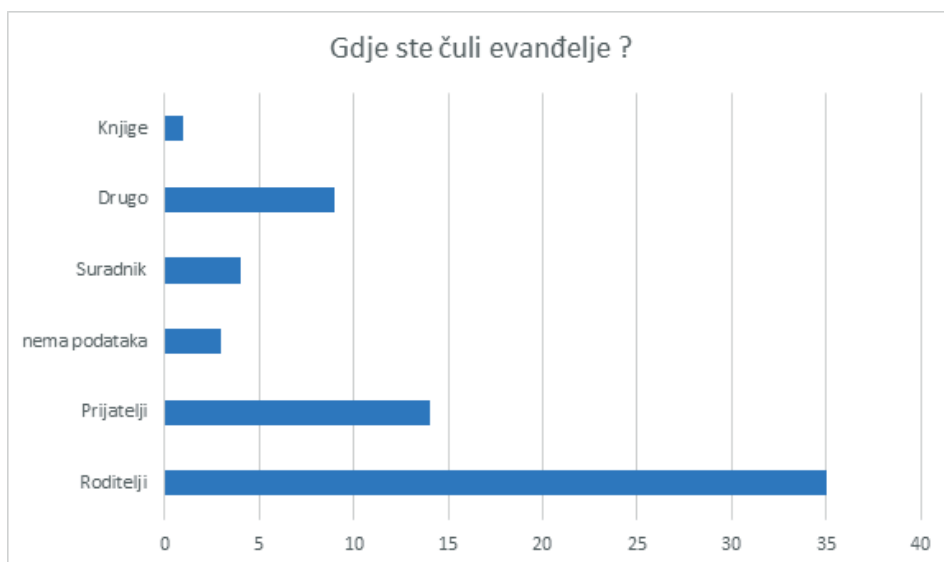
Gdje ste čuli Evanđelje?

Više od polovice svih ispitanika čulo je evanđelje od svojih roditelja i važnost prijateljstva (21,2%). Čak i kada su ljudi označili drugog, 6 od 9 navedenih članova obitelji (partneri, kćer, brat ili sestra), 1 čovjek je rekao da je čuo evanđelje u crkvi, 1 od susjede in 1 od partnera. Ispitanici su najmanje saznali o Evanđelju iz knjige (1 osoba ili 1,5%).

Tablica 5: Ispitanici prema gdje odnosno od koga su čuli evanđelje

Evandjelje su mi rekli:	Število	%
Roditelji	35	53,0
Prijatelji	14	21,2
Suradnik	4	6,1
Knjige	1	1,5
Nema podatka	3	4,5
Drugo	9	13,6
Zajedno	66	100

Graf 5: Ispitanici prema gdje odnosno od koga su čuli evanđelje

Slika o Bogu

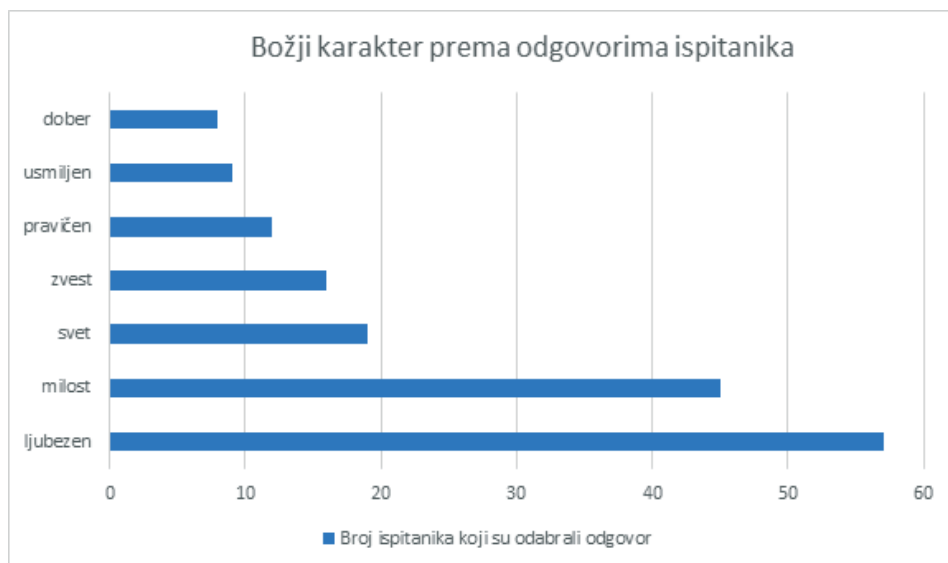
Svaki ispitanik mogao je označiti najviše 3 riječi koje opisuju Božji karakter. Velika većina odn. 86,4% svih ispitanika identificiralo je riječ ljubav kao onu koja najbolje opisuje Božji karakter. Na drugom mjestu su riječi milost (63,6%), a zatim riječi svijet (28,9%) i vjeran (24,2%).

Manje od 10 ispitanika odabralo je riječ dobar (9) i riječ milosrdan (8). Pet ili manje ispitanika odabralo je riječi jak (5), odan (5), strpljiv (4), strahopoštovanje (4), mudar (3), beskonačan (3), sveprisutan (3), pošten, nepromjenjiv (2), gostoljubiv (2), kreativan (2), sposoban (1), slavan (1), sveznajući (1). Nitko od ispitanika nije odabrao riječi poput osvetoljubiv, ljut.

Tablica 6: Riječi koje ispitanici najčešće biraju kao opis Božjeg karaktera

Riječi, koje opisuju Božji karakter	Število	%
Ljubav	57	86,4
Milost	42	63,6
Svet	19	28,9
Vjeran	16	24,2
Pravedan	12	18,2
Dobar	9	13,6
Milosrdan	8	12,1

Graf 6: Božji karakter prema odgovorima ispitanika

Rezultati ankete pokazali su da:

- više od polovice svih ispitanika čulo evanđelje od svojih roditelja (53%) i prijatelja (21,2%). Čak i kada su ljudi označili drugog, 6 od 9 navedenih su članovi obitelji (partneri, kćer, brat ili sestra). Rezultati su pokazali da roditelji i prijatelji imaju značajnu ulogu u životu pojedinca.

- velika većina odn. 86,4% svih ispitanika identificiralo je riječ ljubav kao onu koja najbolje opisuje Božji karakter. Na drugom mjestu su riječi milost (63,6%), a zatim riječi svijet (28,9%) i vjeran (24,2%). Možemo zaključiti da vjernici imaju dobro sliku o Bogu, Bog koji ljubi i iskazuje milost.

Većina ispitanih žena sudjeluje u evangelizaciji (25,6%), prijem posjetitelja (23,3%), ugoštinjstvo (23,3%) i u radu sa ženama (20,9%). Među ispitanim muškarcima većina njih sudjeluje u slavljeničkoj skupini (26,1%), multimediji (21,7%) i u primanju posjetitelja (21,7%).

Zaključak

„To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine. Jer jedan je Bog i jedan posrednik između Boga i ljudi – čovjek, Krist Isus, koji daje samoga sebe kao otkup za sve. To je u svoje vrijeme dano svjedočanstvo zarad kojega sam ja postavljen propovjed-

nikom i apostolom - istinu govorim, ne lažem - i učiteljem naroda u vjeri i istini (1Tim 2,3)⁴⁸.

Bog je snažno upotrijebio apostola Pavla u širenju Božjeg kraljevstva, osnivanju novih crkava i Pavlovih poslanica, napisanih u Novom zavjetu Svetog pisma, koje se čitaju diljem svijeta.

Evandjelje koje je propovijedao apostol Pavao, izabran da ga ponese među sve narode, prije više od dvije tisuće godina, promijenio je živote apostola Pavla i Primoža Trubara i mnoge danas. Ovaj uzorak se ponavlja iz generacije u generaciju.

Mnogi poznaju Primoža Trubara kao reformatora koji je postavio temelje slovenske kulture te slovenskome književnom jeziku ali ne vide Trubarovu ljubav prema Kristu i slovenskom narodu. Prve Trubarove riječi Slovincima, ispisanе na prvoj stranici Katekizma, prve tiskane riječi bile su „Molim za milost i mir za sve Slovence, mir, milosrđe i istinsku spoznaju Boga po Isusu Kristu“.⁴⁹

Ovo je Pavlova molitva da svi dođu do spoznaje istine koja je sam Isus Krist. Ovo je Trubarova molitva za slovenski narod a to je bila molitva i želja prvih pentekostnih kršćana u Veščici, koja se godinama širila po cijeloj Sloveniji i to je molitva i želja Pentekostne crkve u Murskoj Soboti.

Literatura

- Anžej Darko, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022.
- Bruce F. Fyvie (1997). *Novozavjetni komentari*, Poslanica Rimljanima, Logos, Daruvar
- Cole R. Alan (1997). *Novozavjetni komentari*, Evandjelje po Marku, Logos, Daruvar
- Cole R. Alan (1997). *Novozavjetni komentari*, Poslanica Galačanima, Logos, Daruvar
- Erniša Geza, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022.
- Glavan Mihael, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022.
- Hrvatski Novi Zavjet* (2001). Rijeka
- Janežič Stanko (2003). *Ekumenizem*, Maribor
- Kuburić Zorica (2021). *Religija i psihičko zdravlje vernika*, CEIR, Novi Sad
- Kuburić Zorica i Sremac Srđan (prir.) (2009). *Konverzija i kontekst*, CEIR, Novi Sad

⁴⁸ <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Prva%20poslanica%20Timoteju+2&version=HNZ-RI>

⁴⁹ Dostupno na: <https://trubarforum.si/reformacija-za-vsakogar>, pristupljeno: 26.1.2022.

- Kuzmič Franc (2007). *Soteriologija: Sustavna teologija*, Murska Sobota: Tic. Interno gradivo
- Kuzmič Mihael (2003). *Prvih sedem let*, Binkoštno gibanje v Sloveniji v letih 1933-1941.
- Miz Roman (2001). *Uvod u teologiju ekumenizma*, Veternik
- Popadić Dimitrije (2009). Svetopisamski parametri konverzije s osvrtno na konverziju svetoga apostola Pavla, *Konverzija i kontekst*, CEIR, Novi Sad
- Potočnik Vinko in Bahavec Igor (2008/2009). *Sociologija religije*, skripta, interno gradivo, Teološka fakulteta, Ljubljana, Maribor, školska 2008/2009.
- Peters W. Georg (1966). *Biblijska Teologija Misija*, EBI-Hrvatska, Zagreb
- Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati* (2021). 33/2021, Kerševan Marko (ur.), Dostupno na: <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, Pristupljeno: 22.1.2022.
- Svetovna zgodovina od začetkov do danes* (1976). Cankarjeva založba, Ljubljana
- Statistični urad Republike Slovenije (2002). *Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj* 2002.
- Škalič Mitja, pastor, tajnik EBC, Intervju, 24.1.2022.
- Žakelj Viktor, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.01.2022.
- Žekš Boštjan, *Revija za vprašanja protestantizma Stati inu obstati*, 33/2021, Marko Kerševan (ur.), <https://www.hippocampus.si/ISN/2590-9754/33-2021/2590-9754.17.33-2021.pdf>, 113, 22.1.2022.

Internet izvori:

- <https://www.rtv slo.si/slovenija/v-sloveniji-po-mednarodni-raziskavi-manj-verujocih-in-vec-ateistov-kot-po-svetu/419671>. Pristupljeno: 26.1.2022.
- <https://trubarforum.si/reformacija-za-vsakogar/> Pristupljeno: 26.1.2022.
- <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Evan%C4%91elje+po+Marku+1&version=HNZ-RI>. Pristupljeno: 25.1.2022.

Simona Ficko

Murska Sobota, Slovenia

Evangelical theological seminary Osijek

Republic of Croatia

simona.ficko3@gmail.com

RELIGIOUS CONVERSION**Summary**

Within the subject "Introduction to Sociology and Sociology of Religion", we encounter the term conversions in religion. In this paper, author presents and goes deeper into the conversion in religion as the experience of believers. As an example, author uses the conversions of the apostles Paul and Primož Trubar, and their impact on society. In the second part of the paper, author uses the empirical research method, an anonymous survey in a group of Pentecostal Christians of the Pentecostal Church Murska Sobota in Slovenia. The main research questions for the group are: how did they turn, who told them about God, what image of God do believers have, and do they actively participate in the church?

Keywords: *conversion, religion, Apostle Paul, Primož Trubar, Pentecostal Church*